

DEJSTVO SNAGA U POZADINI NEPRIJATELJA U NAPADNOJ OPERACIJI

Na karakter borbenih dejstava uopšte, a napadnih operacija, kao najviših i najsloženijih oblika ofanzivnih dejstava posebno, utiče veoma velik broj različitih faktora, koji proizilaze iz karaktera (vrste) eventualnog rata, prirodnogeografskih karakteristika ratišta i potencijalnih vojišta, ekonomskih i materijalno-tehničkih mogućnosti itd.

Na razradu naše koncepcije opštenarodnog odbrambenog rata i usvajanje praktičnih organizacionih, mobilizacijskih i drugih rešenja pored ovih ispoljavaju prvenstveno uticaj činioci koji proizilaze iz karaktera društveno-političkog sistema zemlje i njenog međunarodnog položaja.

Sagledavanje analiza i procena vrednosti takvih faktora oružane borbe i mogućnosti njihovog ispoljavanja na određenom prostoru predstavlja polaznu osnovu pri usvajanju koncepcije i doktrine, razradi odgovarajuće teorije i prihvatanju adekvatnih praktičnih rešenja svake zemlje. U uslovima izvođenja ratnih dejstava njihova analiza predstavlja suštinu procene borbene situacije kao polazne faze u procesu donošenja odluke i rešavanju osnovnih operativno-tehničkih problema.

Savremena vojna misao usmerena je, pre svega, u pravcu istraživanja njihovih optimalnih vrednosti i mogućih uticaja na rat i oružanu borbu, a posebno na osnovne vidove, oblike i metode borbenih dejstava. Pri tome je važno utvrditi objektivne mogućnosti realizacije, forme ispoljavanja i uticaja njihovih kvantitativnih i kvalitativnih svojstava pojedinačno i u međusobnoj povezanosti i zavisnosti u određenim prostornim i vremenskim okvirima. Mada veći deo tih činilaca ima opšti značaj, ipak u gledanju na njihovu vrednost i uticaj na ratna dejstva postoje suštinske razlike, što je, pored ostalog, uslovljeno opštom i vojnom politikom svake zemlje, geostrategijskim položajem, ekonomskom moći i drugim specifičnostima.

Jedna od suštinskih karakteristika koncepcije opštenarodnog odbrambenog rata je maksimalno angažovanje svih potencijala zemlje i korišćenje svih formi i metoda otpora agresoru, a posebno

razvijanje i izvođenje borbenih dejstava najšireg intenziteta na teritoriji koju je privremeno zauzeo agresor. Polazeći, prvenstveno, od toga zahteva, u strukturi naših oružanih snaga stvorena je teritorijalna odbrana sa odgovarajućim jedinicama, štabovima i drugim organima, utvrđena su načela organizovanja, upotrebe, komandovanja, itd.

Analize i procene pokazuju da će u svim ratnim situacijama u pozadini neprijatelja¹ dejstvovati partizanske, teritorijalne pa i delovi jedinica operativne armije, što predstavlja specifičan i kvalitativno nov elemenat, koji će imati bitan uticaj na razvoj dejstava i na sve konkretne oblike i metode njihovog organizovanja i izvođenja ne samo na privremeno zauzetoj teritoriji već i u zahvatu fronta. Prema tome, i prilikom razmatranja načela i osnovnih problema napadnih operacija na frontu taj elemenat ima poseban značaj, jer će bitno uticati na njihovu suštinu i sadržaj i uslovljavati potrebu iznalazjenja i prihvatanja novih teorijskih i praktičnih stavova i rešenja. Evolucija taktičko-operativnih načela je uslovljena pojavom kvalitativno novih elemenata, za čije delovanje postojeći okviri, organizacione forme i ustaljene sheme ne odgovaraju, zbog čega neminovno dolazi do promena i pojave novih oblika i metoda u oružanoj borbi, bojevima i operacijama. Za razradu teorije napadnih operacija u našim uslovima snage u pozadini su upravo jedan takav elemenat. Uloga naroda i činjenica da se odbrambena situacija odvija na našoj teritoriji daje nove dimenzije i prednosti našim snagama koje izvode operaciju.

Stvaranje uslova za prelazak u ofanzivna dejstva i izvođenje napadnih operacija na frontu. Mogućnost za izvođenje ovih dejstava zavisi pre svega od razvoja situacije u toku odbrambenih dejstava i stvaranja ostalih neophodnih uslova, koji mogu biti stvoreni u okviru celokupnog ratišta, na pojedinim vojištima ili pravcima. Bitni preduslovi za preduzimanje ofanzivnih dejstava su: slamanje napada agresora i obezbeđenje povoljnog odnosa snaga. Ostvarenje tih opštih uslova pretpostavlja realizaciju i nekih posebnih zahteva: zadržavanje povoljne operativno-taktičke osnove, blagovremeno dovodenje, razvoj i grupisanje snaga, materijalno-tehničko obezbeđenje itd.

Uticaj snaga u pozadini na obezbeđenje tih uslova u svim situacijama biće veoma značajan, a u pojedinim slučajevima može biti presudan. Aktivnošću teritorijalnih i partizanskih jedinica od samog početka agresije slabi se ofanzivna moć napadača, a snaga operativne armije znatno olakšava izvođenje odbrane. Srazmerno prodoru agresora u dubinu intenzitet dejstava u pozadini raste, što ga prisiljava da, zbog kontrole zauzete teritorije i obezbeđenja daljih dejstava, angažuje sve jače i jače snage. Pošto mu za taj zadatak neće biti dovoljne samo „specijalne snage“, biće prinuđen da upotrebljava i operativne jedinice, a to se mora odražavati

---

¹ Pod pojmom „snage u pozadini“ podrazumevaju se partizanske i teritorijalne jedinice, kao i odsečene i ostavljene jedinice operativne vojske na teritoriji koju je neprijatelj zauzeo.

vati na efikasnost njegovih napadnih dejstava, odnosno ofanzivnu moć. Stalnim dejstvima po komunikacijama, napadima na transportne kolone, skladišta i baze ometa se sistem pozadinskog obezbeđenja, a i to se mora negativno reflektovati na mogućnost nastavljanja ofanzivnih dejstava i dalje prodore u dubinu. Kad se kasnije sa manjih pređe na krupnija dejstva, agresor će morati da se podjednako angažuje na frontu i pozadini, što će ga postepeno dovoditi u nepovoljnu strategijsku i operativno-taktičku situaciju i prisiljavati da odustaje od prvobitnih planova.

Na taj način se realizuje jedan od osnovnih zahteva naše doktrine tj. da se celishodnom kombinacijom dejstva na frontu i u pozadini slomi napad agresora i obezbede osnovni preduslovi za prelazak u ofanzivna dejstva širih razmera i izvođenje napadnih operacija u zahvatu fronta.

Cilj i zamah napadne operacije. Pod zamahom napadne operacije podrazumeva se sveukupnost borbenih dejstava, izraženih kroz cilj, širinu i dubinu zone napada, tempo i vreme trajanja. Cilj i zamah napadne operacije zavise, pored osnovnih elemenata (odnosa snaga na frontu, raspolaganja N b/s, zemljišta, vremena, operativnog položaja itd.), i od stanja u pozadini neprijatelja, tj. jačine i organizovanosti snaga, njihovog opšteg položaja i odnosa prema osnovnim objektima u zoni napada i drugih pokazatelja. Ako su snage u pozadini jače i organizovanije, sa većim borbenim mogućnostima, biće u stanju da u okviru operacije izvrše krupnije zadatke. Stanje u pozadini može imati prioritetan uticaj na određivanje cilja u napadnoj operaciji na frontu i to ne samo kada je ono povoljno, pa ga treba iskoristiti radi postizanja što krupnijeg cilja, već i kada je to stanje nepovoljno, pa ga ofanzivnim dejstvima treba poboljšati. Moguće je, na primer, da određivanje konkretnog cilja napadne operacije bude u dobroj meri opredeljeno potrebom pružanja pomoći i olakšavanja opšteg položaja snaga u pozadini ukoliko je neprijatelj preduzeo obimniju akciju čišćenja na zauzetoj teritoriji, ili je to stanje iz drugih razloga nepovoljno. Kombinovanim ofanzivnim dejstvima sa fronta i iz pozadine moguće je u takvoj situaciji ne samo onemogućiti namere neprijatelja već i izvršiti prodor u novo područje i stvoriti slobodnu teritoriju.

Jačina i položaj snaga u pozadini direktno utiču na sve materijalne pokazatelje, kao što su širina i dubina zone, tempo napada i vreme trajanja, pa prema tome i na opšte mogućnosti u napadu, cilj i zamah operacija.

Specifičnost naših napadnih operacija je i tome što se na delu zone napada gde su raspoređene i gde se brane neprijateljske snage nalaze i dejstvuju ne samo partizanske i teritorijalne jedinice već i drugi elementi opštenarodne odbrane, kao što su: organi TO, jedinice civilne zaštite, jedinice i ustanove za zbrinjavanje, remont, snabdevanje itd. Mada će samo osnovne snage u pozadini biti direktno angažovane po planu napadne operacije, i svi ostali elementi će biti uključeni i na njih će se u određenoj meri oslanjati i glavne

snage koje izvode operaciju, što će se pozitivno odražavati na njen cilj i zamah. Obezbeđenje visokog tempa, kao jednog od bitnih načela savremenog napada u našim uslovima, u velikoj meri će zavisiti od broja i jačine borbenih jedinica i od drugih faktora opštenarodne odbrane na tom prostoru. Visoki tempo napada pored ostalog ostvaruje se sveukupnim dejstvom tih faktora na prostoru koji treba zauzeti radi postizanja cilja operacije. Intenzivnim dejstvima po objektima u dubini braniočevim snagama se nanose gubici i onemogućava manevar, a sopstvenim snagama sa fronta olakšava prodor u dubinu i obezbeđuje brži tempo napada. Blagovremenim zauzimanjem (posedanjem) važnijih odbjekata u dubini (prelaza, mostobrana, tesnaca, visova itd.) obezbeđuje se kontinuitet napada, izbegavaju zastoji i pauze u izvođenju operacije.

Konačno, ako su u dubini odbrane već stvorene manje ili veće slobodne ili poluslobodne teritorije i ako preko njih sopstvene snage mogu prelaziti bez razvijanja i borbe, to se mora pozitivno odražavati na tempo prodora. Pošto se tempo i vreme izvođenja nalaze u direktnoj zavisnosti, logično je da će se povećanjem tempa znatno smanjiti vreme za realizaciju pojedinih etapa, pa i operacija u celini.

Prema tome, mada će snage u pozadini u velikoj meri uticati na sve materijalne pokazatelje zamaha operacije, stepen uticaja biće zavisn samo od jačine tih snaga, izraženih u broju i veličini jedinica (moguće je blagovremenim ubacivanjem ove snage i ojačati), već i od njihovih realnih mogućnosti, koje nisu uvek adekvatne broju i veličini, što se procenom mora utvrditi i uzeti u obzir pri planiranju operacije.

Grupisanje i borbeni poredak. Pod operativnim grupisanjem podrazumeva se plansko i organizovano usmeravanje i raspoređivanje snaga i sredstava po frontu i dubini prema pravcima i objektima angažovanja u operaciji. U klasičnim operacijama obuhvatalo je snage i sredstva na frontu (neposredan dodir) ili na manjoj ili većoj udaljenosti od fronta, koji se po donetoj odluci i planu angažuju. Postojanje snaga u pozadini neprijatelja i njihova upotreba u napadnoj operaciji predstavlja kvalitativno nov element, koji proširuje ovaj pojam i ima znatan uticaj na sadržaj i dimenzije ove radnje.

Polazeći od toga da je suština grupisanja obezbeđenje i materijalizacija ideje o glavnom udaru, jačina i opšti položaj snaga u pozadini imaće uvek veliki značaj pri rešenju ovog problema i pored toga što će se u većini napadnih operacija na frontu glavni udar obezbeđivati angažovanjem pretežno operativnih jedinica. U pojedinim operacijama ili pojedinim etapama ove snage biće i odlučujući faktor. Njihov doprinos će zavisiti od jačine i početnog grupisanja, od mogućnosti manevra i opštih uslova za dejstvo u određenoj operaciji. U tom smislu stanje može biti veoma različito, pa i rešenja o upotrebi snaga u odnosu na dubinu, objekte, pravce i način dejstva.

Ako su, na primer, glavne snage u pozadini grupisane ili se mogu grupisati bliže p/k odbrane, odnosno na dubinu bližeg zadatka, ako su sposobne da na tom prostoru izvršavaju krupnije zadatke, tada prvi ešelon operativnih snaga može biti slabijeg sastava, jer će deo njegovih zadataka preuzeti i izvršavati te snage. Ako su pak grupisane na većoj dubini, a u stanju su da prime i izvršavaju zadatke na tom prostoru, onda drugi ešelon može biti slabijeg sastava.

Zavisno od zemljišta, odnosa snaga i drugih elemenata, uslovi za dejstvo snaga u pozadini mogu biti povoljniji na prostoru bliže p/k ili na većoj dubini. Realno je, ipak, očekivati da ti uslovi budu povoljniji u većoj dubini, s obzirom na to da će tamo biti najčešće raspoređene slabije neprijateljske snage, da će elementi njegovog b/p biti bliže p/k, da će biti više manevarskog prostora itd. To znači da će na toj dubini opšti uslovi za dejstvo većih sastava (divizije, grupe, brigade) biti povoljniji, zbog čega će moći preuzimati krupnije zadatke u operaciji upravo na tom delu zone. To može da ima neposredan uticaj na ešeloniranje snaga, a naročito na sastav, jačinu i način dejstva drugog ešelona, koji u početnom grupisanju može biti slabijeg sastava ili se ne mora ni formirati. Na račun toga može se obrazovati jači prvi ešelon za ostvarenje snažnog početnog udara, što će za veliki broj operacija imati odlučujući značaj. U takvoj situaciji prvi ešelon uz izvesna ojačanja i uz sadejstvo snaga u pozadini može da izvršava i sledeći zadatak, odnosno drugu etapu operacije.

Ubacivanje (infiltracija) snaga sa fronta u pozadinu neprijatelja radi dejstva po objektima na taktičkoj dubini predstavlja jedan od važnijih načina dejstava taktičkih jedinica, naročito kada za to postoje neophodni uslovi (pogodno zemljište, međuprostori u rasporedu branioca itd.) i kada je to u datoj situaciji opravdano. Ubacivanje snaga sa fronta i formiranje tog elementa u borbenom poretku uvek će zavisiti od jačine snaga u pozadini, mogućnosti njihovog dejstva u taktičkoj dubini odbrane i uticaja na izvršenje zadataka ubačenih jedinica.

Snage u pozadini mogu u najvećem broju slučajeva izvršavati i zadatke vazdušnog desanta, a kad se on kao element operativnog poretka bude formirao, njegovi zadaci i način angažovanja se moraju uskladiti sa dejstvom ostalih snaga u pozadini ne samo na desantnoj već i široj prostoriji.

Određene jedinice u pozadini ne moraju se početkom operacije direktno angažovati, već mogu, kao deo opšte rezerve, biti upotrebljene za različite zadatke, za ojačanje dejstava pojedinih ešelona u određenim periodima, obezbeđenje bokova i spojeva, za zatvaranje pravaca pri odbijanju protivnapada i protivudara, ojačavanje i obezbeđenje dejstva PTOd, a to će se odraziti na jačinu, sastav i zadatke rezervi operativnih jedinica.

Ako bismo iz celokupnih dejstava snaga u pozadini izdvojili one koji za svaku napadnu operaciju imaju najveći značaj i grupisali ih u određene celine, to bi, u najvećem broju slučajeva, bili ovi zadaci:

neposredno sadejstvo prvom ešelonu — dejstvo na dubini bližeg zadatka — što se ostvaruje udarima po objektima taktičkog značaja, kao što su manje rezerve, artiljerijske grupe, komandna mesta, pozadinske jedinice i ustanove itd. Za takve zadatke najčešće će se angažovati manje jedinice (četa, bataljon, ređe brigada), a izvršavaće ih u neposrednom sadejstvu sa taktičkim jedinicama koji izvode frontalna dejstva;

dejstva na većoj dubini radi vezivanja jačih operativnih rezervi i izolacije bojišta, što se postiže udarima po objektima većeg značaja, kao što su rejoni grupisanja jedinica iz sastava rezervi, vatreni položaj dalekometne artiljerije i raketa, skladišta, baze, aerodromi itd. Snage u pozadini mogu te zadatke da izvršavaju samostalno ili u sadejstvu sa ubačenim snagama, podrškom avijacije itd. Posebno je značajan zadatak izolacije bojišta, tj. sprečavanje intervencije dubljih operativnih rezervi, to se postiže, pre svega, udarima po kolonama na maršu, zasedama i prepadima, a u nekim slučajevima i upornom odbranom na pravcima njihovog pokreta;

dejstvo po važnim objektima u zoni odbrane (prelazima preko reka, mostobranima, raskrscnicama, tesnacima, saobraćajnim čvorovima itd.), čijim se zauzimanjem i držanjem onemogućava manevar neprijateljskih snaga po dubini, a sopstvenim snagama obezbeđuje kontinuitet napada i sloboda manevra. Jačina snaga za te zadatke zavisiće od toga što se želi postići, ali ta dejstva u suštini predstavljaju jednu celinu i za napadnu operaciju imaju poseban značaj.

Ako se za svaki od ovih ili sličnih zadataka angažuju posebne snage i ako se na određen način izvrši i njihovo objedinjavanje (obrazovanje komandi i privremenih sastava) i uklapanje u operaciji, onda imaju bitna obeležja posebnih elemenata operativnog poretka, s obzirom na to da su formirani i da se angažuju prema načelima i kriterijumima koji važe za formiranje elemenata borbenog poretka uopšte.²

Manevar i način dejstva. U našim napadnim operacijama manevar će uvek imati izuzetan značaj, bez obzira na uslove u kojima će se pripremati i izvoditi. Izborom celishodnog manevra mogu se kompenzirati određena inferiornost i nepovoljan odnos, naročito u nekim tehničkim sredstvima, i stvoriti povoljniji uslovi za uspešno dejstvo. Postojanje snaga u pozadini i njihovo angažovanje u operaciji predstavlja i sa stanovišta manevra kvalitativno nov element, jer on operativnom manevru u napadu daje suštinski novo obeležje i čini ga znatno sadržajnijim i bogatijim. Ono

---

² Verovatno je najprihvatljivije da se u situaciji kad snage u pozadini u određenoj operaciji imaju odlučujuću ili značajniju ulogu, od njih formira više različitih elemenata operativnog poretka (zavisno od broja operativnih zadataka), a u situaciji kad je njihova uloga i udeo manjeg značaja da se tretiraju kao jedan element.

što je u operativnom manevru od velikog značaja — blagovremeno dovodenje snaga i sredstava u najpovoljniji položaj prema objektima predstojećih dejstava — postojanjem snaga u pozadini postaje znatno lakše. Za razliku od snaga koje dejstvuju na frontu, snage u pozadini imaju mnogo veću slobodu dejstva, jer se u odnosu na izabrani objekat mogu pojaviti u najpovoljnije vreme i sa najpovoljnijeg pravca, čime se stvara mogućnost za iznenađenje kao bitnog elementa operativnog manevra.

S obzirom na to da će na čitavoj dubini odbrane, naročito u dubljoj pozadini, dejstvovati jače snage (teritorijalne, partizanske pa i operativne) i pošto će biti u mogućnosti da se odlučnije angažuju u operaciji, korišćenje obilaska kao oblika manevra postaje necelishodno, sem kad je takva situacija da upućivanjem dela snaga sa fronta treba snage u pozadini ojačati ili kad su razvojem situacije stvoreni povoljni uslovi za ovaj oblik manevra.

Jednovremen udar i neutralisanje taktičke i operativne dubine odbrane je jedno od važnih načela i zahteva savremenog napada. Dejstvom po čitavoj dubini odbrane obezbeđuje se njeno brzo razbijanje i neutralisanje, a samim tim i izvođenje operacija visokim tempom, što ima odlučujući značaj za brzo ostvarivanje operativnih i operativno-strategijskih rezultata. To se realizuje raketno-nuklearnim udarima, dejstvom avijacije i upotrebom znatnih vazdušnodesantnih snaga.

Snage u pozadini koje su raspoređene po čitavoj dubini neprijateljskog borbenog poretka su u našim uslovima pored avijacije osnovno sredstvo za realizaciju tog načela. Međutim, sama činjenica da te snage postoje nije dovoljna za punu realizaciju zahteva o jednovremenom udaru, jer je neophodno da postoje i drugi uslovi, kao što su povoljno zemljište, odgovarajuća sredstva, mogućnost grupisanja, sloboda manevra itd.

U situaciji kad budu obezbeđeni uslovi za jednovremeni udar, verovatno će se menjati klasična shema u izvođenju napada (proboj — eksploatacija — gonjenje), kao i praksa postupnog i metodičkog zauzimanja objekata, počevši od prednjeg kraja do linije opšteg zadatka. To znači da će se dinamika dejstva i redosled izvršenja zadataka donekle menjati, jer će biti moguće da dejstva za ključne objekte počnu jednovremeno bez obzira na udaljenost od prednjeg kraja odbrane. Štaviše, sasvim je moguće da snage u pozadini ovladaju nekim objektom u dubini odbrane pre nego što snage sa fronta zauzmu neki objekat na prednjem kraju. Savlađivanje braniočevog otpora metodom postepenog vatrenog uništenja ili neutralisanja i napredovanja od prednjeg kraja do linije opšteg zadatka očigledno nije više jedini način izvođenja napadnih dejstava.

Odbijanje protivnapada i protivudara u izvođenju operacije redovno predstavlja jedan od glavnih problema, odnosno to je jedan od osnovnih preduslova uspešnog izvršenja zadatka i realizacije cilja operacije, zbog čega se za izvršenje tog zadatka re-

dovno angažuju sve raspoložive snage i sredstva. I u izvršenju toga zadatka snage u pozadini imaće izuzetan značaj, a u nekim operacijama od njih će upravo zavisiti konačan uspeh. Stalnim i intenzivnim dejstvima po dubini odbrane one će prisiljavati neprijatelja da protiv njih angažuje i deo operativnih rezervi, što će se nepovoljno odraziti na snagu protivudara. Aktivnim dejstvima (napadom, zasedom, prepadom, itd.) po operativnim rezervama za vreme prikupljanja, pokreta i razvoja za protivudar moguće je ometati njegovo plansko i organizovano izvođenje, što za osnovne snage u operaciji može imati odlučujući značaj.

Prenošenje težišta (promena pravca glavnog udara) u dinamici napada realizuje se usmeravanjem snaga drugog ešelona (rezerve), manevrom vatre i snaga po frontu itd. Jedan od važnijih elemenata u realizaciji ideja o promeni pravca glavnog udara u našim uslovima biće i snage u pozadini neprijatelja. Postignutim rezultatima na nekom pomoćnom pravcu one mogu uticati da se donese odluka o prenošenju težišta upravo na taj pravac, ako su na njemu obezbeđeni povoljniji uslovi za ostvarenje cilja u operaciji. Ako, pak, iz bilo kojih razloga bude donesena odluka o promeni pravca glavnog udara, snage u pozadini mogu biti angažovane za realizaciju te odluke, pogotovu ako u operativnom poretku nema drugih snaga i sredstava koji bi to brže i lakše realizovali. Zadatak se ostvaruje postepenim usmeravanjem snaga u pozadini na novi pravac i inteziviranjem njihovih sredstava radi stvaranja što povoljnijih uslova za brze prodore osnovnih snaga novoizabranim pravcem.

Opšti položaj snaga u pozadini i njihove borbene mogućnosti, a naročito povoljan odnos prema određenim objektima biće redovno bitan element u ostvarivanju zamisli o odsecanju i okruženju delova neprijateljskih snaga. Pošto držanje u okruženju, razbijanje ili uništenje okruženih delova redovno zahteva znatne snage, angažovanjem partizanskih i teritorijalnih jedinica mogu se brže osloboditi jedinice operativne vojske radi produženja napada i izvršenja cilja operacije. Zadatak razbijanja manjih okruženih delova ili držanje u blokadi mogu potpuno preuzeti partizanske i teritorijalne jedinice.

Snage u pozadini mogu znatno doprineti da se u borbi u susretu zadržava inicijativa i obezbede povoljniji uslovi za dejstvo sopstvenih snaga. U toku gonjenja one mogu preuzeti i izvršavati deo zadataka gonećih i prednjih odreda, što će uticati na odluku o formiranju tih elemenata u poretku za gonjenje, na način dejstva itd. Stalnim bočnim udarima po snagama koje se izvlače i povlače prisiljavaju ih da se odsutnije angažuju u borbi i na taj način im otežavaju plansko i organizovano odstupanje. Blagovremenim posedanjem važnijih objekata na pravcu izvlačenja neprijatelju se onemogućava posedanje uzastopnih položaja i konsolidacija odbrane po dubini. Na taj način snage u pozadini znatno doprinose realizaciji osnovnog cilja operacije u ovoj fazi tj. sprečavaju neprijatelja da planskim izvlačenjem i povlačenjem organi-

zuje odbranu na nekoj liniji po dubini i izbegne definitivno razbijanje.

Prethodna razmatranja pokazuju da snage u pozadini kao deo ukupnih efektiva predviđenih za operaciju zbog svog objektivnog položaja i opštih mogućnosti zaista predstavljaju kvalitativno nov element, koji će bitno opredeljavati rešenje svih pitanja sadržaja, priprema i izvođenja napadne operacije. Postojanje i realna vrednost tog elementa nameće potrebu preispitivanja nekih teorijskih odredaba i pronalaženje novih rešenja, koja će više nego do sada uzimati u obzir realnu vrednost i delovanje tog, za naše uslove, vrlo značajnog elementa.

Pukovnik
Jovo NINKOVIĆ